

بسمه تعالی

آئین نامه آموزشی

دوره دکتری تخصصی (PhD) دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۷ و ما بعد

مصوبه شورای آموزشی دانشگاه شهید بهشتی مورخ ۱۳۹۷/۵/۳۰

مقدمه:

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ "سیاست ها و ضوابط اجرائی حاکم بر آمایش آموزش عالی در جمهوری اسلامی ایران" (موسوم به طرح آمایش) مصوب ۱۳۹۴/۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی، در چهار چوب آئین نامه یکپارچه دوره تحصیلی دکتری تخصصی (ویژه دانشگاه های سطح ۲ و ۱ دولتی) مصوب جلسه شماره ۸۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تنظیم شده است.

ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره گیری بهینه از ظرفیت های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره دکتری تخصصی است.

دوره های تحصیلی "دکتری عمومی رشته دامپزشکی" و "دستیاری دوره های تخصصی" با شیوه های پذیرش مانند "کارشناسی ارشد پیوسته"، "دکتری مستقیم"، "دکتری پیوسته"، دارای مقررات ویژه خود هستند و از آیین نامه های جداگانه پیروی می کنند.

ماده ۲. تعاریف

- ۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲- دانشگاه: منظور دانشگاه شهید بهشتی است.
- ۳- شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست گذاری و برنامه ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی تشکیل می شود.
- ۴- واحد آموزشی: واحدی از دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت می کند. مانند دانشکده ادبیات و علوم انسانی، پژوهشکده لیزر و پلاسما...
- ۵- شورای واحد آموزشی: شورای واحد آموزشی با حضور رئیس، معاونین واحد و مدیران گروه های آموزشی تشکیل می شود.
- ۶- گروه آموزشی: بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می شود.

- ۷- دکتری تخصصی (PhD): دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می شود و شامل ۳۶ واحد درسی است
- ۸- آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند.
- ۹- دانشجوی شهریه پرداز: منظور دانشجویی است که هزینه دوره تحصیلی خود را بر اساس مصوبه هیات امنای دانشگاه پرداخت می کند.
- ۱۰- حضوری: شیوه ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت های تحصیلی دانشگاه شرکت می کند.
- ۱۱- غیر حضوری: شیوه ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه فعالیت های تحصیلی دارد.
- ۱۲- نیمه حضوری: شیوه ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیرحضوری به انجام می رسد.
- ۱۳- رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت و یا کارآمدی معینی می انجامد
- ۱۴- برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است
- ۱۵- واحد درسی: ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.
- ۱۶- سال تحصیلی: شامل دو نیمسال تحصیلی و یک بازه تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی و بازه تابستانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است
- ۱۷- شیوه آموزشی - پژوهشی: شیوه ای تحصیلی در دوره دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به رساله می شود.
- ۱۸- مدرس: هر عضو هیات علمی یا فردی که بر اساس مقررات مربوطه مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را در دانشگاه بر عهده دارد.
- ۱۹- استاد راهنما: یکی از اعضای هیات علمی دارای مدرک دکتری است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در طول تحصیل و انجام پروژه و رساله، به عهده دارد و از میان اعضای هیات علمی همان دانشگاه (یا خارج از دانشگاه با مجوز دانشگاه مبداء) انتخاب می شود.
- ۲۰- استاد مشاور: یکی از اعضای هیات علمی است که مسئولیت مشاوره را در انجام پروژه و رساله، به عهده دارد و از میان اعضای هیات علمی همان دانشگاه و یا متخصصان حرفه ای خارج از دانشگاه انتخاب می شود.

۲۱- دانشجوی: فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.

۲۲- ارزیابی جامع: بررسی همه جانبه از توانمندی آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن تمام واحد های درسی دوره برگزار می شود.

۲۳- رساله: مستند علمی است که در فرآیند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد / استادان راهنما براساس استانداردهای پژوهشی دانشگاه با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می شود.

۲۴- متخصصان حرفه ای: صاحب نظران یا کارشناسان با تجربه غیر هیأت علمی در سایر بخش های جامعه هستند که دارای مهارت و صلاحیت حرفه ای به تأیید مراجع ذی ربط دانشگاه هستند.

۲۵- هیئت ممتحنین (داوران): اعضای هیئت علمی یا متخصصان حرفه ای هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی رساله دانشجو در دوره دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل های مصوب دانشگاه انتخاب می شوند

۲۶- دانش آموخته: فردی است که یکی از رشته های دوره دکتری تخصصی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده است.

۲۷- دوره مشترک با دانشگاه های خارجی: هریک از دوره های تخصصی است که بر اساس ضوابط مصوب وزارت و با مشارکت موسسه های آموزش عالی و پژوهشی غیر ایرانی برگزار می شود.

ماده ۳

شرط ورود به دانشگاه:

۱. داشتن مدرک معتبر پایان دوره کارشناسی ارشد اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تایید وزارت عتف
  ۲. تایید شایستگی های عمومی ورود به دوره
  ۳. احراز توانایی در بکارگیری زبان خارجی (طبق تبصره ۳ همین ماده)
  ۴. قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب
- تبصره ۱:** پذیرش دانشجوی مشمول مقررات استعدادهای درخشان و پذیرش داوطلبان غیر ایرانی طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان و سایر مراجع ذیربط وزارت و دانشگاه انجام می شود.
- تبصره ۲:** دانشجوی دوره دکتری تخصصی موسسه خارج از کشور می تواند طبق آیین نامه انتقال دانشجویان خارج به داخل، مصوب وزارت و دانشگاه به دوره پردیس خودگردان دانشگاه منتقل و ادامه تحصیل دهد.
- تبصره ۳:** احراز توانایی دانشجو در به کارگیری زبان خارجی از طریق آزمون های زبان و کسب حداقل امتیاز به شرح ذیل تعیین می شود و ارائه گواهی آن شرط لازم برای صدور مجوز ارزیابی جامع (آموزشی، پژوهشی) است.

آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۷ و ما بعد

- آزمون زبان انگلیسی با کسب حداقل نمره های ذیل برای دانشجویان دکتری غیر از گروه زبان و ادبیات انگلیسی:

(TOLIMO:۵۰۰) (IELTS:۵/۵) ، (TOFEL PBT:۵۰۰ - TOFEL IBT:۶۱)

(MSRT, MCHE :۵۰) ، (ITEP:۳/۵)

- آزمون زبان انگلیسی با کسب حداقل نمره های ذیل خاص دانشجویان دکتری گروه زبان و ادبیات انگلیسی:

(IELTS: ۷) ، (TOFEL PBT:۶۰۰ - TOFEL IBT:۱۰۰)

- چنانچه زبان خارجی دانشجو انگلیسی نباشد، یا گروه مربوطه دانستن زبان خارجی دیگری را به جای زبان انگلیسی لازم بدانند، معادل سازی لازم پس از تصویب کمیسیون تخصصی آموزشی حوزه دانشی و شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر خواهد بود. مانند موارد ذیل:

❖ آزمون زبان فرانسه DELF با کسب حداقل نمره ۳۵۰

❖ آزمون زبان آلمانی TEST-DAF با کسب حداقل نمره ۳ از ۵

- دانشجویان رشته دکتری مدرسی معارف اسلامی، در صورت درخواست می توانند مدرک زبان عربی را به شرح ذیل جایگزین مدرک زبان انگلیسی نمایند.

❖ آزمون زبان عربی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی با کسب نمره حداقل ۶۰٪

❖ آزمون زبان ایشمال دانشگاه تهران با کسب نمره حداقل ۶۰٪

ماده ۴

تحصیل همزمان دانشجوی دکتری تخصصی در کلیه شیوه های آموزشی و در کلیه دانشگاه ها (اعم دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

ماده ۵

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی انجام می شود.

ماده ۶

واحد آموزشی موظف است در ابتدای تحصیل دانشجو، یکی از اعضای هیات علمی را بر اساس ضوابط مربوط به عنوان استاد راهنمای دانشجو تعیین و معرفی نماید. انتخاب واحد نیمسال اول دانشجو منوط به درج نام استاد راهنما در سامانه آموزشی دانشگاه است.

تبصره: چگونگی انتخاب، تعیین میزان موظفی و شرح وظایف استاد راهنما بر اساس دستورالعمل های مربوط و مصوبات معاونت آموزشی دانشگاه است.

ماده ۷

آموزش رایگان برای هر دانشجو در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکان پذیر است.

تبصره ۱: دانشجویان مشمول آموزش رایگان در دانشگاه در صورت حذف اضطراری، غیبت غیر موجه در کلاس و یا امتحان درس و یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس، موظف به پرداخت هزینه مربوطه طبق مصوبه هیات امنای دانشگاه است.

تبصره ۲: در صورتیکه درس و یا انتخاب آن، اختیاری باشد و انتخاب مجدد همان درس برای دانشجو مقدور نباشد دانشجو می تواند ضمن پرداخت هزینه، با نظر گروه و واحد آموزشی از برنامه درسی مصوب، درس دیگری را انتخاب کند. واحد آموزشی لازم است درس جایگزین آن درس مردودی را قبل از انتخاب واحد هر نیمسال تحصیلی، به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه اعلام نماید.

ماده ۸

شروع سال تحصیلی، زمان بندی، و سایر فرایندهای آموزشی بر اساس تقویم آموزشی مصوب هیات رئیسه دانشگاه و سایر دستورالعملهای ابلاغی از سوی معاونت آموزشی دانشگاه صورت می پذیرد.

ماده ۹

تحصیل در دوره دکتری تخصصی به صورت تمام وقت است

تبصره: تحصیل دانشجو در دوره دکتری به صورت تمام وقت بوده و دانشجو موظف است در زمانهایی که گروه تعیین می کند در دانشگاه حضور یابد و برنامههای آموزشی و پژوهشی خود را انجام دهد. تحصیل دانشجویانی که رابطه استخدامی (رسمی یا پیمانی) با موسسات دولتی یا غیردولتی دارند، منوط به موافقت محل خدمت در تمام طول دوره تحصیل است. در غیر این صورت، دانشگاه مجاز به محروم نمودن دانشجو از ادامه تحصیل خواهد بود.

ماده ۱۰

مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی، حداقل شش نیمسال تحصیلی و حداکثر هشت نیمسال تحصیلی (شامل چهار نیمسال مرحله آموزشی و چهار نیمسال مرحله پژوهشی) است و با اتمام سنوات مجاز امکان تحصیل از دانشجو سلب می شود.

در شرایط خاص در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، به دانشجو اجازه داده می شود با پیشنهاد استاد راهنما، تایید گروه و واحد آموزشی، حداکثر یک نیمسال به تحصیل ادامه دهد. اختیار اعطای سنوات نیمسال نهم به شورای آموزشی واحد تفویض می شود. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد. تصمیم گیری در خصوص تقاضای بازگشت به تحصیل در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه است.

تبصره: برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان اخذ اولین سنوات اضافه تحصیلی به صورت رایگان و در صورت اخذ سنوات اضافه از کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه، دانشجو ملزم به پرداخت هزینه طبق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه است.

ماده ۱۱

تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی (رساله) است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود. دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است، حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی انتخاب کند. در صورتی که به دلایل موجه و مورد تایید واحد آموزشی و مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه واحدهای انتخابی دانشجو در هر نیمسال به کمتر از ۶ واحد درسی برسد نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات دانشجو محسوب می‌شود.

تبصره: دانشجو نمی‌تواند بیش از نیمی از واحدهای درسی خود را در کل با یک مدرس بگذراند.

ماده ۱۲

حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس و امتحان درس الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از سه شانزدهم جلسات درس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، نمره آن درس صفر منظور می‌شود و در صورت تشخیص موجه بودن غیبت توسط شورای آموزشی واحد و تایید مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه، آن درس حذف می‌شود، در این صورت رعایت حد نصاب ۶ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات محسوب می‌شود.

تبصره ۲: تشخیص موجه و غیر موجه بودن غیبت دانشجو بر اساس دستورالعمل‌های مصوب مراجع ذی ربط دانشگاه است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند در صورت اضطرار تا یک هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با ارائه دلایل موجه و تأیید مدرس، گروه و واحد آموزشی حذف نماید مشروط بر اینکه غیبت دانشجو بیش از سه شانزدهم ساعات آن درس نباشد و تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو نیز کمتر از ۶ واحد نشود.

تبصره ۴: در شرایط خاص، حذف اضطراری تمام دروس یک نیمسال تحصیلی صرفاً یک بار با رعایت سنوات مجاز تحصیلی، با درخواست دانشجو و ارائه مدارک و مستندات با تأیید شورای گروه و شورای آموزشی واحد، قبل از شروع امتحانات (اعم از نظری و عملی) امکان پذیر است و. نیمسال مذکور در سنوات تحصیلی محاسبه می‌شود.

دانشجوی متقاضی استفاده از حذف کامل نیمسال، لازم است در خواست خود را در زمان مقرر در سامانه آموزشی دانشگاه ثبت و تایید نماید.

ماده ۱۳

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف، پروژه های درسی و نتایج امتحانات (میان ترم و پایان ترم) انجام و نمره هر درس به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول تمام واحد های آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی پایان نیمسال برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروسی که تکمیل آنها به پیشنهاد واحد آموزشی و تأیید مدیریت برنامه ریزی و ارزشیابی آموزشی دانشگاه در طول یک نیمسال میسر نباشد، ناتمام تلقی می شود. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل شود.

تبصره ۳: مدرس هر درس و واحد آموزشی موظف است، نسبت به ثبت و قفل نمرات در زمان مقرر، بر اساس دستورالعمل ابلاغی از سوی معاونت آموزشی دانشگاه در هر نیمسال اقدام نماید.

تبصره ۴: نمره هر درس پس از اعمال قفل نهایی، غیر قابل تغییر است.

تبصره ۵: دانشجویی که در هر یک از دروس مردود شود، در اولین فرصت، ملزم به تکرار آن درس و یا درس جایگزین از برنامه درسی مصوب به تشخیص استاد راهنما، مدیر گروه و واحد آموزشی است. نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی (غیر از رساله) در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه می شود.

ماده ۱۴

دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل و با تایید گروه و واحد آموزشی، در دوره دکتری تخصصی حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده نماید.

تبصره ۱: دانشجو متقاضی استفاده از مرخصی تحصیلی لازم است تا قبل از شروع کلاس های هر نیمسال نسبت به ثبت و تایید درخواست خود در سامانه آموزشی دانشگاه اقدام و از نتیجه آن اطمینان حاصل نماید.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی زایمان دانشجو (بدون احتساب در سنوات تحصیلی) تابع آخرین بخشنامه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. لذا درخواست مرخصی زایمان پس از تایید پزشک معتمد دانشگاه توسط کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه تصمیم گیری می شود.

تبصره ۳: درخواست مرخصی پزشکی دانشجو، (بدون احتساب در سنوات تحصیلی) در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی واحد، توسط کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه تصمیم گیری می شود.

تبصره ۴: تصمیم گیری در خصوص سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و .....) بدون احتساب در سنوات مجاز، توسط کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه انجام می شود

تبصره ۵: استفاد از مجموع مرخصی های مذکور در این ماده و تبصره های آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه است.

ماده ۱۵

ثبت نام و انتخاب واحد در هر نیمسال تحصیلی الزامی است و عدم ثبت نام دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، به منزله انصراف وی از تحصیل است و امکان ادامه تحصیل از دانشجو سلب می شود.

تبصره: در صورتیکه دانشجو در زمان مقرر ثبت نام ننموده باشد، ضروری است قبل از اتمام نیمسال تحصیلی برای روشن شدن وضعیت تحصیلی خود به آموزش واحد مراجعه نماید. در صورت ارائه مدارک مبنی بر موجه بودن علت عدم ثبت نام در زمان مقرر به تشخیص شورای آموزشی واحد می توان آن نیمسال را به عنوان وقفه تحصیلی (با احتساب در سنوات) منظور نمود، در غیر اینصورت دانشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۱۶

دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل در صورت داشتن شرایط، باید شخصا درخواست انصراف خود را در زمان مقرر در پیشخوان سامانه جامع آموزشی دانشگاه ثبت و تایید نماید. دانشجو مجاز است فقط یک بار و تا یک ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت پس از انقضای این مهلت، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر می شود. دانشجو پس از آن حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

تبصره ۱: دانشجوی انصرافی باید به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، عمل نماید.

تبصره ۲: تحصیل مجدد دانشجوی انصرافی منوط به شرکت و قبولی در آزمون سراسری بر اساس ضوابط مربوط است.

ماده ۱۷

تصمیم گیری در مورد تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجویان اخراجی یا انصرافی که بیش از یکسال از وضعیت اخراجی یا انصرافی آنان نگذشته باشد بر عهده کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه است.

ماده ۱۸

تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه ها اعم از دولتی و غیردولتی، ممنوع است.

ماده ۱۹

معادل سازی واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو قبل از پذیرش در این دانشگاه، با شرایط ذیل امکان پذیر است:

الف - معادل سازی دروسی که دانشجو قبل از ورود به دانشگاه، در مقطع دکتری تخصصی دانشگاه شهید بهشتی گذرانده است:

۱- لازم است دروس گذرانده شده با دروس جدید، بنا به تشخیص گروه آموزشی، مشابهت محتوایی داشته باشد.

۲- نمرات دروس پذیرفته شده، صرفا در معدل کل دانشجو محاسبه می شود.

۳- پذیرش دو درس یکسان (از نظر عنوان و محتوی) با میزان واحدهای متفاوت به شرطی امکان پذیر است که میزان واحد درس گذرانده شده بیش از میزان واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود. (به طور مثال: درس سه واحدی به جای درس دو واحدی قابل تطبیق است و بالعکس آن امکان پذیر نیست).

ب- معادل سازی دروسی که دانشجو قبل از ورود به دانشگاه، در مقطع دکتری تخصصی سایر دانشگاه‌های سطح ۱ (طبق ضوابط و مصوبات مربوط) گذرانده است:

۱- لازم است دروس گذرانده شده با دروس جدید، بنا به تشخیص گروه آموزشی، مشابهت محتوایی داشته باشد.

۲- نمرات دروس پذیرفته شده صرفاً، در معدل کل دانشجو محاسبه می‌شود.

۳- پذیرش دو درس یکسان (از نظر عنوان و محتوی) با میزان واحدهای متفاوت به شرطی امکان پذیر است که میزان واحد درس گذرانده شده بیش از میزان واحد درسی باشد که قرار است تطبیق داده شود. (به طور مثال: درس سه واحدی به جای درس دو واحدی قابل تطبیق است و بالعکس آن امکان پذیر نیست)

۴- حداکثر واحدهای قابل تطبیق و پذیرش نباید بیش از ۵۰٪ کل واحدهای درسی رشته (بدون محاسبه رساله) باشد.

ج- دروس گذرانده شده در دانشگاه‌های غیر از سطح ۱ قابل معادل سازی نیست.

تبصره: به ازای هر ۸ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

ماده ۲۰

مرحله آموزشی با پذیرفته شدن دانشجو آغاز و با قبولی در کلیه مراحل ارزیابی جامع خاتمه می‌یابد. انتخاب واحدهای ارزیابی جامع آموزشی و پژوهشی منوط به گذراندن کلیه واحدهای آموزشی دوره با میانگین کل حداقل ۱۶، ارائه مدرک زبان خارجی قابل قبول دانشگاه طبق تبصره ۳ ماده ۳ و رعایت سنوات مرحله آموزشی طبق ماده ۱۰، این آیین‌نامه است.

ماده ۲۱

ارزیابی جامع شامل دو بخش ارزیابی قابلیت‌های آموزشی و ارزیابی قابلیت‌های پژوهشی است. (ارزیابی آموزشی به معنی بررسی قابلیت‌های آموزشی دانشجو است که از طریق برگزاری آزمون کتبی یا آزمون کتبی/ شفاهی شامل سه درس به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی در بازه زمانی تعیین شده در تقویم تفصیلی آموزشی دانشگاه) انجام می‌شود. ارزیابی پژوهشی به معنی بررسی قابلیت‌های پژوهشی و توانمندی تحلیل و استنباط دانشجو است که بر مبنای بررسی طرح پیشنهادی رساله (پروپوزال) دانشجو انجام می‌شود.

تبصره ۱: حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع آموزشی ۱۶ است.

تبصره ۲: تصویب طرح پیشنهادی رساله دانشجو در حضور هیات ممتحنین (داوران) ارزیابی جامع پژوهشی تا پایان ترم چهارم الزامی است.

تبصره ۳: ترکیب هیات ممتحنین (داوران) در بررسی طرح پیشنهادی رساله به این شرح است: استاد یا استادان راهنما و مشاور (در مجموع دارای یک رأی) و حداقل سه ممتحن (داور) از اعضای هیات علمی دارای حداقل

مرتبه استادیاری (هر یک دارای یک رأی) که باید به پیشنهاد شورای گروه و تأیید شورای آموزشی واحد انتخاب شوند. لازم است یکی از ممتحنین (داوران) از داخل گروه و دو عضو دیگر از خارج از گروه آموزشی انتخاب شوند. در مجموع حداقل دو تن از اعضاء هیأت ممتحنین (داوران) باید حداقل دارای مرتبه دانشیاری باشند. حضور اساتید راهنما برای رسمیت یافتن جلسه دفاع الزامی است.

تبصره ۴: در صورتی که دانشجو دو استاد راهنما داشته باشد و حضور یکی از آنان در جلسه امکان پذیر نباشد با تشخیص معاونت آموزشی واحد، دفاع از طرح پیشنهادی رساله با مابقی اعضاء بلامانع است.

تبصره ۵: ثبت نمره ارزیابی جامع اعم از آموزشی و پژوهشی در هر نیمسالی که دانشجو آن واحد را اخذ نموده حداکثر یک ماه پس از برگزاری آزمون الزامی است.

تبصره ۶: ثبت نمره ارزیابی پژوهشی در کارنامه تحصیلی دانشجو به صورت کیفی (قبول/رد) است.

تبصره ۷: گذراندن کلیه دروس و موفقیت در ارزیابی جامع آموزشی شرط ثبت نتیجه (قبولی/رد) ارزیابی جامع پژوهشی (تصویب طرح پیشنهادی رساله) است.

تبصره ۸: در صورت عدم موفقیت در گذراندن ارزیابی جامع (آموزشی و پژوهشی) دانشجو مجاز است در سنوات مجاز آموزشی صرفاً یک بار دیگر در ارزیابی جامع (آموزشی و پژوهشی) شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۹: در صورتیکه دانشجو در مدت مجاز مرحله آموزشی (چهار نیمسال) موفق به گذراندن کلیه مراحل ارزیابی جامع (آموزشی و پژوهشی) نشود پس از اعلام و درج نتایج آن در سامانه گلستان، لازم است درخواست امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع (تمدید سنوات آموزشی) از سوی واحد آموزشی برای بررسی و تصمیم‌گیری به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه ارسال شود. در صورت عدم موافقت با تمدید سنوات آموزشی دانشجو اخراج خواهد شد.

ماده ۲۲

گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع آموزشی و ارزیابی جامع پژوهشی (تصویب طرح پیشنهادی رساله) شرط لازم برای شروع مرحله پژوهشی در دوره دکتری تخصصی است که پس از مرحله آموزشی با انتخاب واحد رساله آغاز و با دفاع از رساله به پایان می‌رسد.

تبصره ۱: پس از موفقیت در ارزیابی جامع پژوهشی، اخذ واحد رساله در هر نیمسال تحصیلی تا زمان دفاع الزامی است.

تبصره ۲: دانشجو موظف است پس از اخذ واحد رساله و در پایان هر نیمسال تحصیلی، گزارش کتبی پیشرفت کار پژوهشی خود را در سامانه جامع آموزشی دانشگاه درج و همچنین به صورت شفاهی (در قالب سمینار) به استاد/ اساتید راهنما و استاد/ اساتید مشاور ارائه نماید و صورتجلسه گزارش شفاهی پیشرفت کار پژوهشی دانشجو باید توسط گروه آموزشی، حداکثر تا یک هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی به آموزش واحد تحویل شود.

تبصره ۳: درج گزارش کتبی پیشرفت کار پژوهشی و تأیید آن توسط استاد / اساتید راهنما در هر نیمسال در سامانه جامع آموزشی دانشگاه، شرط انتخاب واحد در نیمسال آتی دانشجو خواهد بود.

ماده ۲۳

گروه آموزشی از ابتدای شروع به تحصیل دانشجوی دکتری، استاد راهنمای اصلی وی را با در نظر گرفتن زمینه تخصصی اساتید و ظرفیت راهنمایی رساله ایشان و درخواست دانشجو از میان اعضای هیأت علمی رسمی (آزمایشی یا قطعی) همان گروه آموزشی با حداقل مرتبه استادیاری، تعیین و به دانشجو ابلاغ می‌نماید. دانشجو ملزم است با نظارت استاد راهنمای خود کلیه مراحل تحصیلی را طی کند.

تبصره ۱: در شرایط خاص و با تأیید شورای آموزشی واحد انتخاب استاد راهنمای اصلی دانشجو از بین اعضای هیأت علمی سایر واحدهای دانشگاه نیز بلامانع است.

تبصره ۲: دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است به پیشنهاد استاد راهنمای اصلی و با تأیید گروه آموزشی علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. مشروط به اینکه سهم استاد راهنمای اول از هدایت رساله حداقل ۶۰٪ باشد. استاد راهنمای دوم می‌تواند از میان اعضای هیأت علمی داخل یا خارج دانشگاه و با مرتبه علمی حداقل استادیاری، تعیین شود.

تبصره ۳: داشتن حداقل سه سال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد فارغ‌التحصیل شده برای استاد / اساتید راهنما ضروری است.

تبصره ۴: انتخاب استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و واحد آموزشی از اعضای هیأت علمی گروه امکان‌پذیر است.

تبصره ۵: انتخاب و تأیید اساتید مشاور خارج از گروه و یا دانشگاه با رعایت ضوابط مصوب دانشگاه از جمله تکمیل ظرفیت پژوهشی اعضای هیأت علمی گروه، منوط به تأیید شورای گروه و شورای آموزشی واحد است.

تبصره ۶: مجموع سهم حق تحقیق گروه راهنمایی‌کننده رساله (اساتید راهنما و مشاورین) بیشتر از ۱۰۰٪ نخواهد بود.

ماده ۲۴

دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری بخشی از فعالیت‌های پژوهشی خود را طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از موسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی طی نماید.

تبصره: دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می‌برد (اعم از داخل و خارج) موظف است در هر نیمسال تحصیلی انتخاب واحد نماید.

ماده ۲۵

دانشجو لازم است پس از تدوین رساله و تأیید استاد / استادان راهنما و اخذ تأییدیه کفایت دستاوردهای پژوهشی از معاونت پژوهشی دانشگاه بر اساس دستورالعمل مصوب شورای دانشگاه، در حضور هیئت ممتحنین (داوران) از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: ترکیب هیأت ممتحنین (داوران) جلسه دفاع از رساله به شرح ذیل است:

۱- استاد یا استادان راهنما و مشاور (میانگین نمرات اساتید راهنما و مشاور در کل یک رای محسوب می‌شود)

۲- حداقل چهار ممتحن (داور) از اعضای هیات علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری با زمینه تخصصی مرتبط با موضوع رساله (هر یک دارای یک رأی) که باید به پیشنهاد شورای گروه و تأیید شورای آموزشی واحد انتخاب شوند. لازم است دو عضو از ممتحنین (داوران) از داخل دانشگاه و دو عضو دیگر، از خارج از دانشگاه انتخاب شوند.

۳- نماینده معاونت آموزشی واحد از بین اعضای هیات علمی واحد انتخاب و بدون حق رای مسئولیت اداره جلسه دفاع را به عهده دارد.

تبصره ۲: حداقل دو عضو از اعضاء هیأت ممتحنین (داوران) باید حداقل دارای مرتبه دانشیار باشند و حضور نماینده معاونت آموزشی واحد و استاد / استادان راهنما برای رسمیت یافتن جلسه دفاع الزامی است.

تبصره ۳: در صورتی که رساله دارای دو استاد راهنما باشد و حضور یکی از آنان در جلسه امکان پذیر نباشد با تشخیص معاونت آموزشی واحد تشکیل جلسه با مابقی اعضای هیأت ممتحنین (داوران) بلامانع است.

تبصره ۴: در صورتیکه دو استاد راهنما وجود داشته باشد تأیید هر دو نفر برای صدور مجوز دفاع الزامی است.

تبصره ۵: برگزاری جلسه دفاع منوط به صدور مجوز از سوی مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه است. درخواست صدور مجوز از طرف واحد باید حداقل یک ماه قبل از اتمام سنوات تحصیلی و برگزاری جلسه دفاع دانشجو ارسال شود.

تبصره ۶: اگر استاد راهنمای دوم غیر ایرانی و یا مقیم خارج از کشور باشد حضور ایشان در جلسه دفاع الزامی نیست و ایشان می تواند نظرات خود را با هماهنگی استاد راهنمای اول ارائه نمایند.

تبصره ۷: حضور تمام اعضاء به جز استاد/ اساتید مشاور در جلسه دفاع الزامی است.

تبصره ۸: مجموع آرای هیات ممتحنین (داوران) پنج رای خواهد بود.

تبصره ۹: طبق مصوبه جلسه یکصد و چهل و پنجمین شورای دانشگاه مورخ ۱۳۹۵/۷/۱۲ :

راهنمایی یا عضویت در هیأت داوران پایان نامه یا رساله همسر، عروس، داماد، یا بستگان طبقه اول یا طبقه دوم قرابت نسبی برای اعضای هیأت علمی دانشگاه ممنوع است.

توضیح: قرابت نسبی طبق ماده ۱۳۰۲ قانون مدنی مصوب ۱۳۱۴ به ترتیب طبقات به شرح ذیل است:

طبقه اول - پدر و مادر و اولاد و اولاد اولاد

طبقه دوم - اجداد و برادر و خواهر و اولاد آنها

طبقه سوم - اعمام و عمات و احوال و خالات و اولاد آنها

ماده ۲۶

نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی به صورت کیفی و به شرح ذیل انجام می‌شود:

الف: مردود (کمتر از ۱۶)

ب: قبول: با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)، با درجه خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)، با درجه عالی (۱۹ تا ۲۰)

تبصره ۱: چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، دانشجو می‌تواند در صورت داشتن سنوات با تایید هیات ممتحنین (داوران)، حداکثر طی یک نیمسال تحصیلی بلافاصله پس از دفاع و با اعمال نظرات اصلاحی هیات ممتحنین (داوران) یک بار دیگر از رساله خود دفاع نماید. در این صورت هر دو نمره (کیفی) اخذ شده رساله در کارنامه دانشجو ثبت خواهد شد.

تبصره ۲: دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از رساله خود با حداقل درجه قبولی دفاع کند مشمول حکم اخراج می‌شود و پس از تسویه حساب و رعایت سایر ضوابط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

ماده ۲۷

ملاک دانش آموختگی در شیوه آموزشی - پژوهشی، گذراندن کلیه واحد های درسی دوره، با میانگین کل حداقل ۱۶، کسب موفقیت در ارزیابی جامع (آموزشی و پژوهشی) و موفقیت در دفاع از رساله، با درجه حداقل قبولی، است.

تبصره ۱: نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی (غیر از رساله) در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: دانشجو ملزم است پس از دفاع، رساله نهایی مورد تایید شده و مدارک مورد نظر واحد آموزشی را به اداره آموزش واحد در بازه زمانی مورد نظر آموزش واحد تحویل نماید.

تبصره ۳: واحد آموزشی موظف است حداکثر تا سه ماه پس از برگزاری جلسه دفاع، مراتب فراغت از تحصیل دانشجو را به مدیریت خدمات آموزشی جهت اقدامات بعدی اعلام نماید. در این صورت روز دفاع از رساله (با درجه حداقل قابل قبول)، تاریخ دانش آموختگی است.

تبصره ۴: در صورتی که به دلیل تأخیر دانشجو در تحویل رساله تأیید شده، مدارک مربوط به فراغت از تحصیل (صورتجلسه دفاع، ریز نمرات تأیید شده) ظرف مدت حداکثر سه ماه بعد از تاریخ برگزاری جلسه دفاع به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه ارسال نشود، چنانچه وقفه ایجاد شده، از زمان دفاع تا تحویل مدرک، حداکثر یک سال شود، وقفه مذکور با رعایت کلیه ضوابط جزو سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه و دانشجو مکلف به پرداخت شهریه سنوات اضافه (طبق مصوبات هیات امنای دانشگاه) است و تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو تاریخ ارسال مدارک لازم برای فراغت از تحصیل از آموزش واحد به مدیریت خدمات آموزشی دانشگاه خواهد بود و رساله در نیمسال مقارن با تاریخ فراغت از تحصیل در کارنامه دانشجو ثبت خواهد شد.

تبصره ۵: در صورتیکه ظرف مدت حداکثر یک سال مدارک به مدیریت خدمات آموزشی ارسال نشود، دانشجو مشمول اخراج آموزشی خواهد شد.

ماده ۲۸

چنانچه دانشجو اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) نماید و این موضوع از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه تایید شود، از ادامه تحصیل محروم و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده دریافت می‌کند.

تبصره: تایید تخلف علمی دانشجو حتی پس از اتمام تحصیلات وی نیز منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۲۹

مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه بر عهده واحد آموزشی و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی دانشگاه است.

ماده ۳۰

این آیین نامه در یک مقدمه و ۳۰ ماده و ۶۳ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۵/۳۰ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه رسید و برای دانشجویان دکتری تخصصی ورودی سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ لازم الاجرا است و تمام آیین نامه و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می‌شود.